

آداب الطلاب

کتاب حاضر اولین کتابی است که در زمینه تعلیم و تربیت طلاب علوم دینیّه، با بیش از نیم قرن تجربه علمی و عملی عالم ربّانی و معلم اخلاق، رئیس و مؤسس حوزه علمیه، حضرت آیه الله مجتهدی تهرانی به زیور طبع آراسته شده است.

مؤلف: شاکر برخوردارفرید

اَللّٰهُمَّ عَجِّلْ لَوَلِيكَ الْفَرَجَ

آداب الطلاب

مؤلف: شاکر برخوردار فرید

ناشر: انتشارات لاهوت

نوبت چاپ: اوّل زمستان ۱۳۸۵

تیراژ: ۵۵۰۰ نسخه

چاپ: بقیع

طراح روی جلد: علی اختر طالع

شابک: ۹۶۴-۷۷۶۲-۹۷-۶

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

برخوردار فرید، شاکر، ۱۳۴۰

آداب الطلاب / مؤلف شاکر برخوردار فرید. - تهران: لاهوت، ۱۳۸۵.

۶۵۶ ص. مصور (بخشی رنگی)، نمونه، عکس. - (سلسله مباحث

حوزوی، جلد اول) ۲۰۰۰۰ ریال: ISBN 964-7762-97-6

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فيها.

کتاب حاضر دو سال ۱۳۸۱ با ناشرین مختلف منتشر شده است.

واژه نامه.

کتابنامه: بصورت زیر نویس.

۱- طلاب - راه و رسم زندگی. الف. عنوان.

۲۹۷ / ۰۱

۴ آ ب / BP۷

۱۳۸۵

۸۲ - ۲۵۱۷۹

کتابخانه ملی ایران

تهران: میدان انقلاب / خیابان اردیبهشت (منیری جاوید)

بعد از چهار راه نظری / کوچه توحید / پلاک ۱۷۶

تلفن: ۷ و ۹۶ ۸۸۴ ۶۶۴

فهرست مطالب

۱۵	تقریظ حضرت آیه الله مجتهدی
۱۷	نظرات برخی از فقهاء و مجتهدین والامقام درباره کتاب آداب الطلاب
۲۱	مقدمه مؤلف
۲۵	چهل حدیث در فضیلت تحصیل علم
۵۷	سخنان مراجع تقلید و آیات عظام درباره حضرت آیه الله مجتهدی و مدرسه ایشان
۵۹	زندگینامه حضرت آیه الله حاج شیخ احمد مجتهدی
۶۳	خواب استاد
۶۶	اساتید حضرت آیه الله مجتهدی
۷۰	خلاصه ای از زندگینامه مرحوم حاج شیخ محمد حسین زاهد از زبان حضرت آیه الله مجتهدی
۸۰	خاطراتی از مرحوم شیخ محمد حسین زاهد
۸۵	اولین منبر استاد در محضر مرحوم شیخ محمد حسین زاهد
۸۵	لحظات آخر عمر مرحوم شیخ محمد حسین زاهد
۸۸	رضایت مرحوم حاج شیخ محمد حسین زاهد از استاد
۸۸	استاد در مجلس ختم مرحوم زاهد منبر رفتند
۹۲	منزلت طلبه و عالم از نظر اسلام
۱۰۰	نحوه مباحثه کردن و شیوه درس خواندن
۱۰۱	اما برنامه عملی
۱۰۷	راه های نجات از دست شیطان
۱۱۱	هر شب به حساب خود رسیدگی کن
۱۱۴	شهادی حوزه علمیه آیه الله مجتهدی
۱۲۴	طلاب و نیت صحیح داشتن
۱۲۸	صمت
۱۳۰	جوع
۱۳۸	سهر
۱۴۷	عزالت
۱۴۹	ذکر به دوام
۱۵۰	علامه طباطبائی و حوریه بهشتی
۱۵۳	روایات صادق
۱۶۳	همه طلاب نیازمند به استاد اخلاق هستند

۱۶۳	اخلاقیات طلبگی
۱۶۶	عزفیات طلبگی
۱۷۳	عالم ربانی و روحانی نما
۱۷۸	حضور قلب در نماز
۱۸۹	نامه مقام معظم رهبری
۱۹۱	پیشنهاد استاد برای معافیت طلاب
۲۰۵	طلاب و دانشجویان و مسأله اهتمام به درس
۲۱۲	طلاب و مشکلات و سختیهای قدیم در یادگیری علم
۲۱۵	مسأله شهریه طلاب
۲۲۵	چند خصوصیت طلبه و روحانی
۲۲۵	۱- طلاب و علو همت آنها
۲۲۷	۲- طلاب و لزوم داشتن حافظه قوی
۲۲۷	۳- وجود نیروی جاذبه در طلاب
۲۲۸	۴- طلاب و رعایت مستحبات
۲۳۰	۵- طلاب و تواضع آنها
۲۳۲	۶- طلاب و توسل به اهل بیت علیهم السلام
۲۳۳	حکایتی جالب از حضرت استاد آیه الله مجتهدی
۲۳۸	توسلات استاد
۲۴۴	طلاب و انتخاب استاد یا رفیق
۲۴۶	سعی کن مانند حضرت علی علیه السلام زندگی کنی
۲۵۲	طلاب و رابطه با اساتید خود
۲۵۹	الدعاء عند التعمم
۲۶۰	طلاب بر پنج قسم می باشد
۲۷۰	الطاف و کرامات اهل بیت علیهم السلام به حضرت آیه الله العظمی امام خمینی رحمته الله
۲۷۱	قندی که امام خمینی بر آن دعا خواندند
۲۷۶	داستانی از مرحوم متفکر استاد شهید مرتضی مطهری
۲۷۷	استاد مطهری و بی اعتنائی راننده اتوبوس به ایشان
۲۸۱	مناعت طبع طلاب و روحانیون
۲۸۴	طلبه باید قیافه طلبگی هم داشته باشد
۲۸۷	سعی کنید از ریاست فرار کنید
۲۸۹	مرید بازی را کنار بگذارید
۲۹۱	تعارف محراب و منبر
۲۹۴	طلاب و اخلاص
۳۰۲	زینتهای علماء

۳۰۲	۱- طلاب و مسأله تواضع
۳۰۶	۲- طلاب و مسأله احسان
۳۰۸	۳- طلاب علوم دینیہ باید وقار داشته باشند
۳۱۰	۴- حلم و بردباری طلاب
۳۱۲	۵- صبر بر مصیبت
۳۱۴	۶- صبر بر معصیت
۳۱۵	۷- صبر بر طاعت
۳۱۷	صفات زشت
۳۱۷	۱- ریاء
۳۱۸	۲- بخل
۳۲۰	۳- وسواسی‌ها
۳۲۲	۴- دوروئی
۳۲۳	۵- غرور
۳۲۴	۶- سوء ظن
۳۲۵	۷- تنبلی
۳۲۶	۸- حب دنیا
۳۳۰	۹- تعصب
۳۳۱	۱۰- غیبت
۳۳۴	۱۱- سخن چینی
۳۳۸	صفات خوب
۳۳۸	۱- تَصَدَّقْ
۳۴۰	۲- حُسْنُ خُلُقْ
۳۴۱	۳- صدق
۳۴۲	۴- کتمان معایب دیگران
۳۴۶	۵- ولایت
۳۵۹	حاضر جوابی علماء شیعه
۳۶۱	امر به معروف و نهی از منکر
۳۶۷	نگاه به نامحرم
۳۶۸	احترام به والدین
۳۷۲	اهمیت نماز را برای مردم بیان کنید
۳۷۹	۱- نماز اول وقت
۳۸۰	۲- نماز در مسجد
۳۸۱	۳- نماز جماعت
۳۸۲	۴- نوافل

۳۸۳	وقت بیشتری برای تربیت فرزند بگذارد
۳۸۶	از بازار مکافات عمل بترسید
۳۸۸	گناه از انسان سلب توفیق می کند
۳۹۲	چرا با انقلاب بد هستی
۳۹۳	تا وقتی که گناه را ترک نکنی به جانی نمی رسی
۳۹۶	تا زنده ای و دستت می رسد کاری بکن
۴۰۴	وصیتنامه آیه الله مجتهدی
۴۰۵	در ماه رمضان فرصت خوبی است که خود را بسازید
۴۱۰	علماء و علائم آخر الزمان از نظر روایات
۴۱۸	به مردم بگویند که خمس مالشان را ببر دارند
۴۲۰	کلمات و مواعظ و داستانهای از آیه الله مجتهدی
۴۲۰	قدم در جای پای پیامبر
۴۲۰	فرشته دست راست ما کمتر کار می کند
۴۲۰	امام و خلیفه اول و دوم
۴۲۱	هر حرفی را زن
۴۲۱	عیبجویی نکنید
۴۲۳	مکافات عمل
۴۲۴	همسران امام حسین
۴۲۴	شیخ بهایی و مقدس اردبیلی
۴۲۵	شیخ مرتضی زاهد و مرید علماء
۴۲۵	تاجر اصفهانی و حضرت آیه الله مجتهدی
۴۲۵	توطئه بهائی ها
۴۲۶	دراویش و توجیهات
۴۲۶	ملاتصرالدین و ریش
۴۲۷	اهل بیت را با اسم کوچک صدا نزنید
۴۲۷	به شنیدنی های زیاد اعتماد نکن
۴۲۸	فاصله حق و باطل
۴۲۸	اگر چیزی را نمی دانی مثل شیر بگو نمی دانم
۴۲۸	نماز به نیت حضرت حجت یا آیه الله حجت
۴۲۹	شنهای طبس
۴۲۹	لطیفه شیر فروش
۴۳۰	تراشیدن ریش
۴۳۰	شیخ بهایی و مقدس اردبیلی در نزد شاه عباس
۴۳۱	یهودی یا مسیحی بمیر

- ٤٣١ احترام به کتب مذهبی
- ٤٣٢ به بیادات احترام بگذارید
- ٤٣٣ امام زمان عجل الله تعالی فرجه و مرحوم شیخ مرتضی زاهد
- ٤٣٣ مجلس امام حسین ؑ و شخص غیر مسلمان
- ٤٣٣ سگ و نجات اهل خانه
- ٤٣٤ زن ارمنی و روز عاشورا
- ٤٣٥ مصیبت علی اکبر، امام را به شهادت رساند
- ٤٣٦ لطیفه
- ٤٣٨ گریه کردن مراجع تقلید بر امام حسین ؑ
- ٤٣٨ خوابیدن در پای منبر
- ٤٣٩ لطیفه پای منبرها
- ٤٣٩ مردم را کوچک بشمارید
- ٤٤٠ مرنج و مرنجان
- ٤٤١ خانم صیغه می شوی
- ٤٤٢ استخاره و اگیردار
- ٤٤٢ استخاره برای ازدواج
- ٤٤٢ بد یا بدتر کدامیک
- ٤٤٢ حکایت
- ٤٤٢ لطیفه
- ٤٤٢ دختران نعمتند
- ٤٤٤ خرافاتی مباش
- ٤٤٥ حاجت را از بزرگان دین طلب کن
- ٤٤٧ سلب توفیق
- ٤٤٨ اولین پیش نمازی من در سن ٩ سالگی بود
- ٤٤٨ زرنگی مرحوم محقق کزگی
- ٤٤٩ سادگی و بی معرفتی
- ٤٤٩ شغذالسلطنه و حفظ آبرو
- ٤٥٠ راضی به تقدیرات الهی باش
- ٤٥٠ لطیفه
- ٤٥٢ ریاضت در دوران طلبگی
- ٤٥٢ لطیفه ملا نصرالدین و تقویم
- ٤٥٣ امام حسین و زوار
- ٤٥٣ اثر دعا
- ٤٥٤ ازدواج در اسلام

۴۵۶	 نماز را صحیح بخوانید
۴۵۶	 طلبه‌های قدیم و خرید کتاب
۴۵۶	 در حرام و حلال دقت کن
۴۵۷	 لباس روحانیت باید الگوی نظم باشد
۴۵۸	 اول تحقیق کن بعد دختر را شوهر بده
۴۵۸	 لطیفه
۴۶۰	 سفر قاچاق به کربلا
۴۶۰	 دزدی در مسجد
۴۶۱	 آخوند قلابی
۴۶۱	 خادم زرنگ
۴۶۲	 استخاره برای حج رفتن
۴۶۲	 لطیفه
۴۶۲	 فقراء زودتر وارد بهشت می‌شوند
۴۶۲	 لطیفه
۴۶۳	 مرحوم شیخ مرتضی زاهد و پنکه
۴۶۳	 تخصص در یک رشته بهتر است
۴۶۳	 سختی‌ها را تحمل کن
۴۶۳	 لطیفه
۴۶۴	 درس مزاحم خواب شما نباشد
۴۶۴	 چرا زن نمی‌تواند مرجع بشود
۴۶۴	 کندوی بلوری
۴۶۴	 توکل به خدا کن
۴۶۵	 پرداخت شهریه
۴۶۵	 نحوه پیغام‌رسانی
۴۶۵	 بهانه ریش‌تراشی
۴۶۶	 گناه قدرت اطاعت را از بین می‌برد
۴۶۶	 حکایت
۴۶۷	 مرجع تقلید و شفای چشم‌درد او
۴۶۷	 چرا قرآن عربی است
۴۶۷	 خیلی باید زحمت کشید
۴۶۸	 دو مسأله را نفهمیدم
۴۶۸	 حدیث بخوان
۳۷۸	 اجازه می‌دهید او را بکشم
۴۶۹	 علماء و مردم

۴۶۹	درس اخلاق.....
۴۷۰	عمر کوتاه است.....
۴۷۰	همیشه به یاد خدا باش.....
۴۷۰	شهر ظلمات.....
۴۷۱	دشمن از ما می ترسد.....
۴۷۲	هر کجا هستی به اهل بیت خدمت کن.....
۴۷۲	سعی کن سیگاری هم نباشی.....
۴۷۲	توفیقات نصیب هر کسی نمی شود.....
۴۷۲	جزای اعمال را خواهی دید.....
۴۷۳	برای خدا به ملاقات یکدیگر بروید.....
۴۷۳	وظیفه ات را نسبت به خدا انجام بده.....
۴۷۴	ناصرالدین شاه و رئیس بهائی ها.....
۴۷۴	علماء باید هوای یکدیگر را داشته باشند.....
۴۷۵	لطیفه.....
۴۷۵	تدبیر تو و تقدیر خدا.....
۴۷۶	تعدد زوجات.....
۴۷۶	مکر زنان.....
۴۷۷	مرد فقیر و شیرینی.....
۴۷۷	عین الدوله و فقیر.....
۴۷۷	عدالت در خانه.....
۴۷۷	آه فقراء عذاب می آورد.....
۴۷۸	طلبه باید حتی المقدور ساده باشد.....
۴۷۸	حکایت.....
۴۷۸	لطیفه.....
۴۷۹	حکایتی از وجود خدا.....
۴۷۹	باور کنید که خدا با ما است.....
۴۸۰	کسی که غصه روزی را می خورد ایمانش کامل نیست.....
۴۸۰	طلاب بیش از همه باید اقتصاد را رعایت کنند.....
۴۸۰	طلاب تا تقوی لازم را نداشته باشند ترقی نمی کنند.....
۴۸۱	طلاب باید عزت نفس خود را حفظ کنند.....
۴۸۱	ایمانتان را حفظ کنید.....
۴۸۱	سعی کنید معلم اخلاق دانسته باشید.....
۴۸۳	مطالعات مختلف داشته باشید.....
۴۸۳	اسم مادر حضرت موسی علیهِ السلام چیست.....

۴۸۴	شهید مطهری در نجف آباد و مسأله غسل جنابت
۴۸۵	سعی کنید چشمان گریانی داشته باشید
۴۸۵	تا ما اصلاح نشویم مردم هم اصلاح نمی‌شوند
۴۸۶	گناه حافظه را ضعیف می‌کند
۴۸۶	با خدا صحبت کنید
۴۸۶	لطیفه
۴۸۷	اساتید خود رادعا کنید
۴۸۷	فقیر پولدار
۴۸۸	دست مادر تان را ببوسید
۴۸۸	قرض دادن آیه‌الله مشکینی
۴۸۸	خرین یزید و شاه سلطان اسماعیل
۴۸۸	مسأله شرعی بگوئید
۴۸۹	لنظرة فوت مرحوم مرتضی زاهد
۴۸۹	غلت تاثیر نکردن موعظه
۴۸۹	مواظب اعمال خود باشید
۴۸۹	مجتهد فرمان بسیج عمومی می‌دهد
۴۹۱	امام جماعت ریش تراش
۴۹۱	حضرت آیه‌الله مجتهدی می‌فرماید
۴۹۱	مرحوم نائینی و شیخ عباس قمی
۴۹۱	علامه طباطبائی و آخوند ملاعلی همدانی
۴۹۲	روزی می‌رسد که نه حرف است و نه عمل
۴۹۲	عکس‌ها در موزه لندن
۴۹۲	لطیفه
۴۹۲	صیغه عقد اشتباه بوده
۴۹۳	حکایت
۴۹۳	ثواب زیاد است ولی
۴۹۳	چرا به همسرم دست نداد
۴۹۴	پول، مشرک را مسلمان کرد
۴۹۴	سادات محسنی
۴۹۴	دستم خالی است
۴۹۵	آیات وعده و وعید
۴۹۵	پول غذا
۴۹۶	دو حکایت از آیه‌الله آخوند همدانی
۴۹۷	حکایت دوم: ملاقات آیه‌الله عبدالنبی نوری و ملاهادی سبزواری

۴۹۸	فلانی فسقش را ظاهر کرده است.....
۴۹۹	حکایت محتشم کاشانی و مقبل.....
۵۰۳	امام حسین علیه السلام هند را شفا داد.....
۵۰۸	اساتید و مدرسین جوزه علمیه آیه الله مجتهدی.....
۵۰۹	حضرت آیه الله حاج شیخ محمد حسن رئوفی.....
۵۰۹	حضرت آیه الله سید محمد ضیاء آبادی.....
۵۱۰	حضرت آیه الله سید محمد تقی نقوی.....
۵۱۰	حضرت آیه الله حاج سید محمد حسین میر سجادی.....
۵۱۱	حضرت آیه الله مرحوم حاج شیخ محمد پاکتچی.....
۵۱۲	حضرت آیه الله حاج شیخ محسن کازرونی.....
۵۱۲	حضرت حجة الاسلام و المسلمین دکتر ابوالحسن شریف طبرستانی.....
۵۱۳	حضرت حجة الاسلام و المسلمین حاج شیخ محسن حبیبی.....
۵۱۳	حضرت حجة الاسلام و المسلمین حاج شیخ محمد علی جاودان.....
۵۱۴	حضرت حجة الاسلام و المسلمین حاج شیخ رضا رضوانی زاده.....
۵۱۴	حضرت حجة الاسلام و المسلمین حاج شیخ ابوالقاسم مهاجری.....
۵۱۵	حضرت حجة الاسلام و المسلمین حاج شیخ قربانعلی حبیب اللهی.....
۵۱۵	حضرت حجة الاسلام و المسلمین حاج شیخ محمد علی شاه آبادی.....
۵۱۶	حضرت حجة الاسلام و المسلمین حاج شیخ سید ابوالحسن دزفولی.....
۵۱۶	حضرت حجة الاسلام و المسلمین حاج شیخ سید محمد باقر علوی حسینی.....
۵۱۶	حضرت حجة الاسلام و المسلمین حاج شیخ محسن عطری نژاد.....
۵۱۷	تالیفات حضرت آیه الله مجتهدی.....
۵۱۸	لطایف.....
۵۱۸	فرزندان تیزهوش.....
۵۱۸	شهر شما مثل بهشت است.....
۵۱۹	شیخ انصاری و زهد او از زبان اهل تسنن.....
۵۱۹	مزاج پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
۵۱۹	پیرزن وارد بهشت نمی شود.....
۵۲۰	خرما خوردن پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و امیر مؤمنان علیه السلام
۵۲۰	پیرزن بی دندان.....
۵۲۰	خستین شیر خواره.....
۵۲۰	مزاج با پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم
۵۲۱	این پاشویه چیست؟.....
۵۲۱	سلمان و ابوذر غفاری.....
۵۲۲	امام علی النقی علیه السلام و متوکل عباسی.....

۵۲۲	 بزة بریان شده
۵۲۳	 قبر سلطان محمود غزنوی
۵۲۳	 عالم و سائل
۵۲۳	 ابوحنیفه و شاگرد امام صادق علیه السلام
۵۲۳	 قبر و شعر سعدی
۵۲۴	 عقیل و معاویه
۵۲۴	 لقمه و نماز
۵۲۴	 کارفرما و شاگرد
۵۲۴	 عالم و سید
۵۲۵	 مردی که دو زن گرفت
۵۲۵	 نصرانی و صلیب
۵۲۵	 شوخی با امام خمینی علیه السلام
۵۲۶	 حاضر جوابی قاضی
۵۲۶	 زاهد و خرید پیراهن
۵۲۶	 حاتم طائی و برادرش
۵۲۷	 قطعه الماس و کریمخان زند
۵۲۸	 منصور حلاج و ابوسهل بن نوبختی
۵۲۸	 شوخی کردن پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
۵۲۹	 علماء باید مخالف هوا باشند
۵۲۹	 لقمة الصباح
۵۲۹	 شوخی با یکی از رجال سیاسی
۵۳۰	 اشعار لطیفه گونه حضرت امام خمینی علیه السلام
۵۳۱	 سفر به عتبات عالیات در عراق
۵۳۷	 بخش اشعار
۵۶۰	 تصویر اجازات مراجع تقلید
۵۷۷	 بخش تصاویر
۶۲۴	 فهرست احادیث
۶۴۸	 فهرست اعلام

تقریظ حضرت آیه الله مجتهدی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على محمد و آله الطاهرين
سالها بود قصد داشتم تجربيات قريپ شصت ساله خود را برای
طلاب علوم دينيه و مديران مدارس حوزه های علميه به صورت کتابي
مستقل بعنوان آداب الطلاب از خود به يادگار بگذارم، ولي کثرت
اشتغالات علمي و اداره حوزه علميه اجازه اين کار را نمی داد تا اينکه
يکي از طلاب اين مدرسه جناب آقای شاکر برخوردار فرید موفق به
نوشتن شرح حال و تاريخ مختصري از زندگانی و گزيده های از سخنان و
موعظه های اين حقير شدند و آن را به صورت کتاب حاضر به نام
(آداب الطلاب) ناميدند.

اميد است ان شاء الله اين کتاب مورد استفاده همگان قرار گیرد و
خداوند متعال ايشان را موفق و مؤيد به تأليفات ديگر در جهت
خدمت به اسلام بفرماید.

الاحقر احمد مجتهدی تهرانی

۱۸ جمادی الثاني سال ۱۴۲۱ قمری